

CESTY za POKLADY ve Zlínském kraji

Líska

Proč to vlastně dělám?

Několik doposud geocachingem nedotknutých lidí se mě ptalo, proč to vlastně dělám. Co mám z toho, že někde najdu skrytou krabici se sešitkem, do něhož se zapíšu? Většinou navíc až poté, co v lázni z vlastního potu vylezu na kopec, proderu se trnám, zamotám do pavučin a pokud možno ještě spadnu do louže nebo zmoknu.

Myslím, že odpověď vyjadřuje také pocity ostatních cacherů (někdy se můžete setkat s počeštěným výrazem kačerů) – je to radost z pokoření určité výzvy. Víte, že na určitém místě na vás čeká „poklad“ a vy ho chcete najít. Vycházky dostanou vyšší smysl, mají konkrétní cíl.

S geocachingem se navíc dostanete na zajímavá místa, o kterých třeba ani netušíte. Keše by měly být ukryty tam, kde to má nějaký smysl, kde můžete něco zajímavého vidět. Zakladatel skrývá vám chce něco ukázat, samotná keš je už potom spíš bonus. S tím, jak se počet kešů zvyšuje a zakládají je často i lidé bez zkušeností, tato původní podmínka už někdy neplatí. Vyplatí se proto číst informace a poznámky ostatních hledačů. Snadno z nich poznáte, kdy je keš nesmyslná a nemá smysl se na ni vypravovat. (Zdroj: geocaching.cz)

Cesta za poklady začíná ve Vsetíně

V červnu 2013 byl na Zámku Vsetín zahájen projekt, jehož hlavním záměrem je vyhledávat a zviditelnovat zajímavá místa, tradice a zvyky ve Zlínském kraji. Tuto aktivitu iniciovalo občanské sdružení Líska, které společně s dalšími 5 organizacemi usiluje o to, aby především děti a jejich rodiče chodili více do přírody a objevovali zajímavosti ve svém kraji. K tomu bude využívat celosvětově oblíbenou hru zvanou „geocaching“ (čti „geokešing“).

Geocaching je možno považovat za aktivní dobrodružnou aktivitu na pomezí sportu a turistiky, která spočívá v hledání skryté schránky, neboli „cache“ (v češtině se tento anglický výraz vyslovuje jako „keš“ nebo také „keška“). Ta se pak nachází výhradně na dostupných místech ve venkovním či přírodním prostředí. K tomu se využívají mapy a různé nápovědy. Nejčastěji se k nalezení keše používá speciální zařízení k určení zeměpisných souřadnic (GPS), ale postačí i běžné „chytřé“ mobilní telefony a některé kešky se dokonce dají najít

i s pomocí klasické mapy. K tomu, aby mohl někdo začít provozovat geocaching je nutné se zaregistrovat na serveru www.geocaching.com, a pak už jen stačí zjistit souřadnice a vyrazit do terénu.

„Ve Zlínském kraji jsme právě uložili celkem pět nových kešů a díky tomu chceme podnítit zájem místních o naše přírodní a kulturní bohatství. Důležité pro nás je, aby děti i dospělí trávili více času venku a ne doma u počítače,“ říká Iva Koutná, ředitelka sdružení Líska ze Vsetína. „Dohodli (pokračování na straně 2)

Geocaching získává na oblibě. Propadlo mu už 30 tisíc Čechů

Hrdinně šátrají v nevyzpytatelných dutinách stromů, bez ohledu na to, co by na jejich dně mohli probudit, v očekávání nadzvedávají všechny kameny v dosahu, podesáté obcházejí pobavený pařez.

Ve městech se vám občas ztratí z dohledu, to když se zanoří pod lavičku, aby si ji prohlédli i zespodu, nebo se tak vytrvale nenápadně ochomýtají kolem slavné sochy, až se přítomní turisté radši odsunou

k další atrakci. Geocacheři neboli kačeři. Místrí v odhalování skrýší. V Česku se počítají na desetitisíce.

Na první pohled neviditelná síť tajných schránek nejrůznější velikosti (pokračování na straně 2)

Představujeme organizace zapojené do projektu

Líska Vám ukáže přírodu s láskou

Líska je skromný, houževnatý, odolný a vldný keř, který najdete téměř v každém místě Zlínského kraje. Zároveň se jedná o název sdružení, jehož součástí jsou organizace i osobnosti, které mají svoji práci rády a dělají ji s opravdovostí a z upřímné lásky k přírodě i lidem.

„Uvědomujeme si, že kontakt dětí i dospělých s přírodou je čím dál menší a proto jsme se před

Líska

šesti lety rozhodli, že tento deficit alespoň trochu zmenšíme“, říká o důvodu vzniku Lísky její předsedkyně Iva Koutná. „Nebudovali jsme však nic na zelené louce, neboť více jak dvacet let působí ve Zlínském kraji řada organizací, namátkou zmíním třeba Alcedo Vsetín, Centrum Veronica Hostětín či VIS Bílé Karpaty, které poskytují ekologické vzdělávací programy dlouhodobě. Chyběla nám však potřeba vzájemně sdílet zkušenosti a komunikovat společně s učiteli i veřejností, které chybí dostatečně pestrá nabídka exkurzí, seminářů či jiných akcí v přírodě,“ dodává Iva Koutná.

Obecně je možné říci, že sdružení Líska se snaží o koordinaci akcí v oblasti environmentálního vzdělávání a výchovy ve Zlínském kraji a přispívá k naplňování principů udržitelného života. Pomáhá tak lidem

více vnímat přírodu a porozumět jí a být dobrými hospodáři přírodního i kulturního dědictví. Líska nabízí výukové programy v přírodě a o přírodě pro děti, žáky a studenty, dále pořádá osvětové kampaně pro školy i širokou veřejnost. Zaměřuje se též na vzdělávání a lektorská činnost pro dospělé, zejména učitele škol a pracovníky neziskovek a na

poradenství v environmentálním vzdělávání a životním prostředí. Mezi členy patří 15 organizací, především střediska ekologické výchovy, střediska volného času, muzea, školy, a 17 osobností na území celého Zlínského kraje.

Mezi úspěchy a významné počiny Lísky je možné počítat pravidelné šíření informací prostřednictvím elektronického zpravodaje „Rozesilka“, který je pravidelně zaslán každých 14 dnů na více než 600 adres (školy, úřady, neziskové organizace, firmy, instituce) a to již od roku 2005. Líska uspořádala již 13 krajských konferencí v oblasti ekovychovy a 10 krajských veletrhů, vydala 85 metodických listů pro pedagogy, polovina z nich vydána tiskem v manuálu „Příroda ve škole – společně do přírody“, koordinovala 4 velké síťové projekty a 20 regionálních projektů, včetně mezinárodních a má vlastní sbor lektorů, konzultantů a poradců.

O Centru Veronica Hostětín

Malá vesnička Hostětín v Bílých Karpatech je proslavená svými ekologickými projekty. Můžete sem přijet na dovolenou, za vzděláním či na pobytovou akci. Je to ráj milovníků čisté přírody, klidu, turistiky a vyznavačů šetrnějšího vztahu k přírodě. Najdete zde i první certifikovaný „ekopenzion“ na Moravě.

Hostětínskými lákadly je především možnost s bio-produkcí, historická sušárna ovoce, dále kořenová čistírna odpadních vod, solární kolektory a elektrárna, užití slámy jako tepelné izolace, obecní výtopna na biomasu a novinka ekologického stavitelství – pasivní dům s minimální spotřebou energie na vytápění.

V prostorách energeticky pasivního domu Centra Veronica Hostětín můžete strávit pár pěkných chvil při aktivním odpočinku. Ubytují Vás zde v pokojích zařízených přírodními materiály, s výhledem do jablečného bio-sadu a s možností připojení na internet zdarma. Centrum

dále disponuje konferenčním sálem a kuchyní. Prostory si můžete i pronajmout pro konání svých volnočasových či vzdělávacích aktivit.

Při svém pobytu se můžete nejen toulat malebnou krajinou Bílých Karpat, ale také shlédnout hostětínské Sochy v krajině, unikátní naučnou stezku Naokolo Hostětína, navštívit v okolí muzea, zámky, hradní zřezninu, lesopark či lázně Luhačovice.

Můžete se zúčastnit i vzdělávacích či pobytových akcí Centra, ochutnat stravu ze skvělé BIO-kuchyně či shlédnout hostětínské projekty i s výkladem lektora. Mezi stálé akce pro veřejnost patří Jablečná slavnost koncem září.

Náš tip: projděte si naučnou stezku „Po zelené Hostětínem“, kde najdete spoustu informací o této ojedinělé vesničce. Přitom můžete ochutnat známý lahodný Hostětínský mošt a podívat se do domu, kde se i v zimě téměř nemusí topit.

(Zdroj: Centrum Veronica Hostětín)

Centrum Veronica Hostětín

Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty představuje své výukové programy

Jednou z našich nejdůležitějších činností je environmentální vzdělávání, výchova a osvěta obyvatel. Toto poslání naplňujeme mimo jiné i prostřednictvím ekologických výukových programů (dále jen EVP), kterým se snažíme motivovat nejmladší generaci k co možná nešetrnějšímu přístupu k životnímu prostředí. Naše EVP představují jedno- až dvouhodinové bloky různých aktivit zaměřených na přírodovědná a environmentální témata. Programy mohou být odučeny přímo u nás na středisku, v dané škole nebo venku (školní zahrada, okolí školy, škola v přírodě apod.). U nejmladších dětí jde především o kombinaci her s dramatickými, smyslovými a výtvarnými aktivitami. Cílem je přiblížit jim hravou a nenásilnou formou přírodu kolem nás; tomu odpovídá tematické zaměření

jednotlivých programů (Ptačí říše, Stopy, Tajemství včel, Stateček, O poslední vlaštovce, Brouci, Návštěva u krtka, Mraveneček, Kouzelná jablko aj.).

U starších žáků a studentů již programy mění formu směrem k procvičování argumentace při diskusích a řešení problémů životního prostředí, konfrontaci s různými postoji, práci s informacemi (vyhledávání, vyhodnocování a prezentování). Rozvíjena a probírána jsou nejen témata o přírodě a životním prostředí, ale také vzájemný vztah společnosti a životního prostředí nebo kulturního a přírodního dědictví (Proč je les nemocný, Co nepatří do popelnice, Chráněná území ČR, Voda, Od plamínku k žarovce, Malovaný kraj).

(Zdroj: Výroční zpráva VIS Bílé Karpaty)

Středisko ekologické výchovy Bílé Karpaty

Ekocentrum nabízí pestrou paletu aktivit pro děti

SEV Škola Maršov neboli Středisko environmentálního vzdělávání, je pracoviště Domu dětí a mládeže Uherský Brod, p. o. a jak už název napovídá, nachází se v malé vesnici Maršov, asi 6 km od Uherského Brodu. Geograficky bychom jej našli zasazené do krajiny Vizovické vrchoviny.

Objekt v minulosti sloužil jako základní škola a obecní úřad. Maršov byl využíván Domem dětí a mládeže od roku 1987. V letech 2007 – 2009 za podpory MŽP a Města Uherský Brod zde proběhla velká rekonstrukce a došlo k modernizaci celého objektu. V nových prostorách budovy a okolí nabízí DDM Uherský Brod ideální prostředí k pořádání nespočtu akcí a pobytů. Součástí objektu je i travnaté hřiště a táborové ohniště.

Díky využití alternativních zdrojů energie, změny topného systému atd. zde můžeme zaznamenat prvky moderní osvěty v oblasti udržitelného rozvoje. Okolí Maršova je zpracováno do map pro orientační běh, které jsou pro účastníky pobytů k dispozici. V aktivitách ekocentra najdete pestrou nabídku školení a přednášek pro ZŠ, SŠ i SOU. Tematika v rozpětí od ekologických programů a přednášek, které byli u zrodu myšlenky vybudování centra, přes prevenci drog, alkoholu a předčasného sexuálního života, až po výchovně-vzdělávací sezení pro mládež stojící před životními rozhodnutími.

Objekt byl zrekonstruován na základě žádosti Města Uherský Brod o dotaci z programu 8.2 Investiční podpora environmentálního vzdělávání a osvěty v rámci Přílohy I „Směrnice MŽP o poskytování finanční podpory ze státního fondu životního prostředí ČR“ byla obdržena dotace ve výši 70 % plánovaného rozpočtu. Zbylou částku, tedy 30 %, uvolnilo Město Uherský Brod. Celková rekonstrukce objektu byla vyčíslena na 14.631.000,- Kč.

Dům dětí a mládeže Uherský Brod

Muzeum regionu Valašsko

Muzeum regionu Valašsko vzniklo v roce 1964 sloučením Muzea ve Valašském Meziříčí (předchůdce muzea – Musejní společnost ve Valašském Meziříčí byla založena již v roce 1884), Muzea ve Vsetíně (založeno v roce 1924) a Muzea v Kelči. Zřizovatelem byl od roku 2003 Okresní úřad Vsetín a od roku 2003 Zlínský kraj. Od roku 2005 je součástí Muzea regionu Valašsko také Hvězdárna Vsetín, která vznikla v roce 1950. Dnes muzeum nabízí zajímavé tematické výstavy, přírodovědné exkurze a společenskovoedukativní programy pro děti i dospělé.

ZÁMEK VSETÍN

(pokračování ze strany 5)

Mudla – nepřítel geocachingu

Důvodem této opatrnosti je ochrana schránek proti poškození, přemístění nebo odcizení. Mudlové by neměli do světa geocacherů proniknout.

Obavy před mudly jsou opodstatněné. Myslete, že by jinak vydržela keš na Václavském náměstí, kolem které denně projdou tisíce turistů? Když se mudla dívá, raději se keš ponechá ve své skrýši a kačer se k ní vrátí jindy.

Konkrétně keše na frekventovaných místech bývají poměrně často odcizené. Zejména u skrýší umístěných ve městech je to velký problém. Geocacherů je čím dál víc, a riziko odcizení schránky roste. Není výjimkou, když vlastník musí opravovat nebo obnovovat svoji keš několikrát za rok.

(Zdroj: geocaching.cz)

Proč je dobré, aby děti trávil hodně času v přírodě

Mnoho výsledků řady výzkumů v oblasti medicíny, psychologie i pedagogiky, které byly provedeny v posledních dvaceti letech, potvrzuje blahodárný vliv přírodního prostředí na děti.

Hra venku v přírodě, s přírodním materiálem představuje skvělou možnost jak přispět k celistvému rozvoji dítěte. Zapojuje všech pět smyslů dítěte, podporuje zvědavost, tvořivost a badatelský duch. Přímým kontaktem se snáze seznámí s přírodními ději a jejich zákonitostmi. Možnost her a odpočinku v přírodním prostředí, vedou nejen k podpoře studijních výsledků žáků, zlepšení pozornosti, empatie, ale také ke snížení agresivity.

Větší fyzická aktivita zamezuje vzniku nadváhy, zlepšuje obrannou schopnost organismu a vytváří protiva hu přetechnizovaného světa. Pohyb v přírodě rozvíjí jemnou i hrubou motoriku, učí správnému odhadu svých sil a sebestátnému pohybu. Posiluje imunitní systém a dělá děti odolnější vůči nemocem i stresové zátěži. Činnosti aktivity v přírodním prostředí napomáhají dětem učit se spolupracovat, navzájem si pomáhat, mít méně konfliktů jak mezi sebou, tak s dospělými.

Všechny tyto příznivé účinky jsou ještě umocněny společným pobytem s rodiči, nebo s někým blízkým, který je v roli průvodce, laskavě upozorňuje a vysvětluje neznámé jevy i problémové situace.

Marie Kordulová, metodička Lísky

Inzerce

TISKÁRNA LANŠKROUN
Info@tisk.cz
www.tisk.cz

OFSETOVÝ TISK
GRAFICKÉ STUDIO
KNIHAŘSKÉ ZPRACOVÁNÍ

TG TISK s.r.o.,
5. května 1010, 563 01 Lanškroun,
tel.: +420 465 322 270, fax: +420 465 322 271

TISKÁRNA

Garmin Oregon 600

Nová generace outdoorové navigace pro nejnáročnější.

Garmin Czech s.r.o. je partnerem Lísky o.s.

GARMIN
www.garmin.cz

CENTRUM VERONICA HOSTĚTÍN

- Inspirativní ekobydlení, pasivní dům
- Krása Bílých Karpat
- Výlety s příběhem

sleva 20 % na ubytování

na 2 a více nocí v listopadu – březnu po předložení tohoto inzerátu

www.hostetin.veronica.cz

Grafika a sazba brožur, prospektů, knih, i elektronických dokumentů

2123 design

KONTAKT:
www.2123design.cz
tel. 777 057 749

KUPÓN Kód pro využití: **POKL-ZK**
Sleva 30%
na sazbu a grafiku realizovanou v období LEDEN až BŘEZEN 2014
Vy využijte blíží se „okurkovou sezónu“!

Regionální produkty jsou neobjeveným pokladem

Každý region má svůj nezaměnitelný charakter. Vedle přírodního bohatství, reprezentované například květnatými loukami, skalními útvary či zachovalými lesními porosty, zahrnují hodnoty, které vytvořil sám člověk. Mezi tyto hodnotné „poklady“ patří i regionální výrobky, za kterými se sjíždějí návštěvníci z blízkého i širokého okolí.

Mezi velmi známé regionální výrobky patří třeba štramberské uši, jejichž výroba je všeobecně známá, ale zato jejich receptura je sladkým tajemstvím výrobce. Můžeme jen říci, že jsou slazené medem a ochucené tajnou směsí

koření. Regionální značku Vyrobeno v BESKYDECH® nesou Valašské uši dle receptury pana Františka Šuberta. Známy motiv štramberské Trúby zase zdobí Štramberské oplatky z Jaroňkovy pekárny, vybrat si můžete z náplně lískooříškové, kakaové, vanilkové či kokosové.

Už v roce 2005 se začalo na území Zlínského kraje s regionálním značením v oblasti Beskyd, kde vznikla již zmiňovaná značka Vyrobeno v BESKYDECH®. Ještě před touto značkou však v oblasti Bílých Karpat vznikla ochranná známka Tradice Bílých Karpat®, která byla

založena stejnojmenným občanským sdružením. Členy sdružení jsou drobní pěstitelé, řemeslníci i výrobci, které spojuje zájem napomáhat všem aktivitám, které trvale rozvíjejí tradiční zemědělskou a řemeslnou produkci Bílých Karpat. Od svého vzniku v roce 1998 se občanské sdružení snaží rozvíjet ovocnářství v Bílých Karpatech. Od roku 2000 vyrábí v moštárně v Hostětíně jablčné mošty, které byly jako jeden z prvních nositelů známky. V současné době je označeno cca 32 tradičních bělokarpatských výrobků. Posledním počinem v oblasti značení místních výrobků je značka Pravé Valašské, která vznikla v roce 2012.

Regionální značka garantuje především původ výrobku v daném regionu, kvalitu výrobku, šetrnost k životnímu prostředí a jedinečnost ve vztahu k regionu, která zohledňuje tradice, místní suroviny, ruční nebo duševní práce, motiv a specifčnost v regionu a výjimečnou kvalitu.

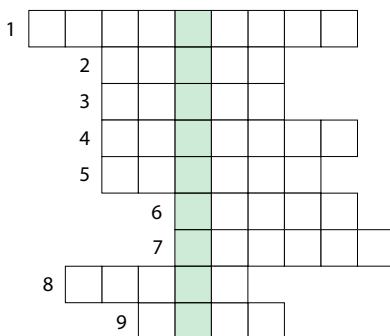
„Značkování“ nejrůznějších produktů se stává fenoménem naší doby. Není divu, je to pokus o obranu před invazí bezejmenného a často bohužel také bezcenného nebo přímo nebezpečného zboží, jež se valí i na náš trh. Regionální značky jsou v mnoha ohledech specifické. Většinou vznikly díky zájmu a iniciativě lidí přímo z regionů, jejichž jméno nesou.

Z deníku začínajícího kačera

- 12:14 Konečně se vydávám odlovit vytoženou kešku
- 12:30 Čekám, až mi kamarád přinese GPS
- 12:45 Stále čekám... sakra, kde je?
- 13:05 No, konečně, GPS už mám... hledám baterie
- 13:20 Baterie jsou na světě, konečně spouštím GPS
- 13:35 Tenhle přístroj pořádně neznám, učím se s ním pracovat... jsem asi úplně blběj...
- 14:00 Zadávám cíl cesty a vyrazím...
- 14:05 Je mi vedro, vysvlékám mikinu...
- 15:00 Sakra, to už jdu hodinu?
- 15:20 Ten člověk v maskáčích je mi nějaký podezřelý... koukal na mě divně... asi mudla...
- 15:25 Už bych tam měl být... ještě 200 metrů...
- 15:35 Kdo sem postavil tu skálu? Musím to obejít...
- 16:15 No konečně, to mi trvalo, než jsem našel cestu...
- 16:20 Salátový vrch... tam bude určitě nějaké jídlo...
- 16:21 Byla tam jen ropucha... nebo princezna?
- 16:35 Kde se tady zase vzal ten divný člověk v maskáčích? Tvářím se nenápadně, GPS strkám do kapsy...
- 16:40 Mapa lže, GPS lže, jsem ztracen...
- 16:47 Zkracuji si cestu...
- 17:00 Divočák! Utíkám!
- 17:15 Ufff... z divočáka se vykubala srnka...
- 17:20 Ty to zvládneš, vystup ze své komfortní zóny a zažij magický zážitek...
- 17:25 Mám hlad... ejhle jablko... fuj, červ!
- 17:45 Mám halucinace, málem mě v poli praštila smrková větev...
- 18:05 Dal bych si koblížek, doufám, že mi doma ještě zbyde...
- 18:30 Tady to někde musí být...
- 18:32 V téhle díře pod kořeny, to je jasné... strkám tam ruku...
- 18:33 Ještě, že mě nekousl hlo-davec... asi jsem si spletl kořen...
- 18:35 Zase ten maskáčovej mudla... Nebo to je taky kačer?
- 18:45 Ve dvou vytváříme rojnici a pročešáváme les...
- 19:00 Keška nelezena!!!
- 19:01 Kdo z kešky ukradl tu tužku!!! Sakra, vlastní nemám...
- 20:30 Návrat domů... musím se ke kešce vrátit a nezapomenout na tužku... alespoň už vím, kudy jít...
- 20:35 Koblížek mi někdo snědl!!!

TAJENKA

1. Jedna z největších chřibských skal z doby ledové — 6 m vysoká pískovcová skála patří k nejzajímavějším skalám v přírodním parku Chřiby; zřejmě vznikla v době ledové a řadí se k největším chřibským skalním útvarům z té doby. Traduje se, že ze skalky v 9. stol. kázal svatý Metoděj
2. Dřevina
3. Přírodní rezervace nedaleko obce Horní Němčí, součást CHKO
4. Národní přírodní rezervace v blízkosti obce Strání
5. Přírodní rezervace, kterou najdeme východně od obce Bystřička a jižně od vodní nádrže Bystřička
6. Listnatý odolný keř plodící oříšky a také název občanského sdružení pro EVVO ve zlínském kraji
7. Název významného královského hradu, stojícím na skalnatém hřebeni výhledového kopce v oblasti Chřibů
8. Název parku, který je přírodní a kulturně-historický areál, spolu s územím přilehlých Vinohradů již nyní nabízí občanům města Uherské Hradiště i dalším návštěvníkům značený vyhlídkový turistický okruh, možnosti procházek i prohlídku s našimi průvodci
9. Chlapec, hoch (v nářečí)

Doplňovačka ukrývá název předmětu, který se používá ve hře geocaching a často bývá ukrytý přímo ve schránce s poklady. Vyluštěnou tajenku nám pošlete na infoevvo@seznam.cz. Prvních 10 od nás dostane malý dárek.

Cesty za poklady ve Zlínském kraji – zpravodaj sdružení Líška vydávaný v rámci projektu „Cesty za poklady ve Zlínském kraji“, který byl v roce 2013 podpořen Ministerstvem životního prostředí, projekt nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP • Vydává Líška o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Horní náměstí 2, 755 01 Vsetín (Zámek Vsetín), fakturační adresa: Závěse Kalandry 1095 755 01 Vsetín • Kontakt: Mgr. Iva Koutná, tel: 605 806 840, e-mail: infoevvo@seznam.cz, Ing. Tomáš Kažmierski, tel: 608 181 323, e-mail: kazmierski@seznam.cz • Odpovědný redaktor: Ing. Tomáš Kažmierski • Fotografie: © Ing. Tomáš Kažmierski, archiv Lísky a jejích členů • Ilustrace: © Kateřina Mrnůščíková • Grafický návrh a sazba: © 2123design s.r.o.